

Sygn. akt I Ca 343/16

POSTANOWIENIE

Dnia 30 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Łomży I Wydział Cywilny

w składzie :

Przewodniczący	: Włodzimierz Wójcicki
Sędziowie	: Eugeniusz Dąbrowski Andrzej Kordowski
Protokolant	: Anna Sobieska

po rozpoznaniu w dniu 24 listopada 2016 r. w Łomży

na rozprawie

z wniosku W. G.

z udziałem (...) - Centrum S.A. w W.

o ustanowienie służebności przesyłu

na skutek apelacji wnioskodawcy W. G.

na postanowienie Sądu Rejonowego w Łomży

z dnia 23 sierpnia 2016 sygn. akt I Ns 352/15

postanawia :

I. apelację oddalić;

II. zasądzić od W. G. na rzecz (...) – Centrum S.A. w W. kwotę 240 zł tytułem kosztów postępowania za instancję odwoławczą.

Eugeniusz Dąbrowski W. A. K.

Sygn. akt I Ca 343/16

UZASADNIENIE

Wnioskodawca W. G. wniósł o ustanowienie na nieruchomości położonej w miejscowości G., składającej się z działki gruntu oznaczonej numerem geodezyjnym (...), dla której w Sądzie Rejonowym w Łomży prowadzona jest księga wieczysta (...), służebność przesyłu, której treścią jest znoszenie istnienia na nieruchomości obciążonej i w przestrzeni nad powierzchnią tej nieruchomości urządzeń elektroenergetycznych w postaci słupów oraz

linii napowietrznej oraz prawa korzystania z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do dokonywania konserwacji, remontów, modernizacji urządzeń przesyłowych wraz z prawem wejścia i wjazdu na teren odpowiednim sprzętem za wynagrodzeniem w kwocie 4.000 zł.

W uzasadnieniu wniosku wskazał, iż prowadził z (...) - Centrum S.A. w W. ustalenia dotyczące zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu. Uczestnik jednakże pomimo udzielania kilku terminów do zawarcia umowy nie podjął działań do jej podpisania.

(...) - Centrum S.A. w W. wniósł o oddalenie wniosku ponosząc zarzut zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu, której treść obejmuje posadowienie, eksploatację, dokonywanie kontroli, przeglądów, konserwacji, modernizacji, remontów, usuwanie awarii, wymianę urządzeń energetycznych w zakresie niezbędnym do zapewnienia prawidłowego i niezakłóconego działania elektroenergetycznej 220 kV O. - E. tj. w jej pasie technologicznym po 25 m od osi linii na przedmiotowej nieruchomości, obciążającej jej każdorazowego właściciela.

Sąd Rejonowy w Łomży postanowieniem z dnia 23 sierpnia 2016 r. w sprawie I Ns 352/15 wniosek oddalił (punkt I), zasądził od wnioskodawcy na rzecz uczestnika postępowania kwotę 257 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (punkt II) oraz nakazał pobrać od wnioskodawcy na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1.957,21 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa (punkt III).

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy ustalił, że Wnioskodawca W. G. jest właścicielem nieruchomości [położonej w miejscowości G., składającej się z działki gruntu oznaczonej umerem geodezyjnym 79 i 85/11, dla której w Sądzie Rejonowym w Łomży prowadzona jest księga wieczysta (...) (odpis kw k.-8-14)]. Przez powyższe działki przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczna 220 kV relacji O. – E. stanowiąca obecnie własność (...) – Centrum S.A. w W.. Na działce nr (...) znajduje się słup kratowy na czterech podporach (opinia biegłego S. K. z dnia .01.2016 r. k.-199-216). Powyższa linia została pobudowana i oddana do eksploatacji w 1984 r. (zeznania świadków L. G. k. 178v, S. L. k. 179, W. S. k. 179, Z. W. k. 179v).

Wezwaniem z dnia 25.10.2013 r. W. G. wezwał (...) S.A w L. Oddział w B. do usunięcia urządzeń elektroenergetycznych z przedmiotowej nieruchomości, zapłaty kwoty 30.000 zł k tytułem odszkodowania za bezumowne korzystanie z części przedmiotowej I nieruchomości, ewentualnie do podjęcia rozmów w zakresie ustanowienia I służebności przesyłu (k.270-271).

(...) S.A w L. Oddział w B. w piśmie z dnia 28.11.2013r. poinformowała wnioskodawcę o braku podstaw do uwzględnienia I dochodzonych roszczeń (k.-272).

Wezwaniem z dnia 28.11.2013 r. W. G. wezwał (...) S.A w K.-J. do usunięcia urządzeń elektroenergetycznych z przedmiotowej nieruchomości, zapłaty kwoty 30.000 zł tytułem odszkodowania za bezumowne korzystanie z części przedmiotowej nieruchomości ewentualnie do podjęcia rozmów w zakresie ustanowienia służebności przesyłu (k.-273-274).

(...) przy piśmie z dnia 17.02.2014r. przesłały wnioskodawcy projekt umowy o ustanowienie służebności przesyłu (k.-275-279).

Pismem z dnia 26.02.2014 r. wnioskodawca poinformował uczestnika o akceptacji treści umowy, jednocześnie prosił o przesłanie konkretnych warunków zawarcia umowy jak i wysokości proponowanego jednorazowego wynagrodzenia (k.-280).

W związku z brakiem odpowiedzi uczestnika na powyższe pismo wnioskodawcy pismem z dnia 4.06.2014 r. ponaglił wezwanie do zapłaty z dnia 28.11.2013 r. Jednocześnie poinformował uczestnika, iż w przypadku braku Spowiedzi skieruje sprawę na drogę postępowania sądowego (k. 28).

W odpowiedzi na powyższe pismo uczestnik pismem z dnia 9.06.2014 r. powiadomił pełnomocnika wnioskodawcy, iż konkretna propozycja finansowa może zostać przedstawiona po wykonaniu operatu określającego wartości prawa służebności przesyłu, co jest możliwe do wykonania na koniec III kwartału ,bieżącego roku (k.-282).

Pismem z dnia 12.09.2014 r. pełnomocnik wnioskodawcy w związku z brakiem odpowiedzi uczestnika na pismo wnioskodawcy z dnia 26.02.2014 r. ponaglił wezwanie do zapłaty z dnia 28.03.2013 r. Jednocześnie poinformował uczestnika, iż w przypadku braku odpowiedzi skieruje sprawę na drogę postępowania sądowego (k.-283).

W odpowiedzi na powyższe pismo uczestnik pismem z dnia 18.09.2014 r. powiadomił pełnomocnika wnioskodawcy, iż propozycja wynagrodzenia nastąpi po otrzymaniu operatu, co nastąpi do końca listopada b. r. (k.-284).

W związku z brakiem odpowiedzi uczestnika na powyższe pismo wnioskodawcy pismem z dnia 10.03.2015 r. ponaglił wezwanie do zapłaty z dnia 28.11.2013 r. Jednocześnie poinformował uczestnika, iż w przypadku braku odpowiedzi skieruje sprawę na drogę postępowania sądowego (k.-285).

Sąd Rejonowy wskazał, że zgodnie z dyspozycją art. 305¹kc nieruchomości można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1, prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń (służebność przesyłu). Zgodnie natomiast z dyspozycją art. 305² § 2 kc jeżeli przedsiębiorca odmawia zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu, a jest ona konieczna do korzystania z urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1, właściciel nieruchomości może żądać odpowiedniego wynagrodzenia w zamian za ustanowienie służebności przesyłu. Przesłanką uwzględnienia przez sąd wniosku o ustanowienie służebności przesyłu jest zatem wykazanie, iż jest ona konieczna do korzystania z urządzeń przesyłowych, o których mowa w art. 49 § 1 kc, a niemożliwe jest ustanowienie tej służebności w drodze umowy.

W ocenie Sądu Rejonowego poza sporem w niniejszej sprawie pozostaje fakt, iż przez działki gruntu, położone w miejscowości G., oznaczone numerem geodezyjnym (...), stanowiącymi własność wnioskodawcy przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczna 220 kV relacji O. - E.. Na działce nr (...) znajduje się słup kratowy na czterech podporach.

Zdaniem Sądu Rejonowego wnioskodawca wykazał również, iż niemożliwe było ustanowienie służebności przesyłu w drodze umowy. Do akt sprawy złożył bowiem korespondencję, świadczącą o prowadzeniu z uczestnikiem negocjacji w celu zawarcia takiej umowy (k.-270-285). Uczestnik jednakże pomimo wyznaczania mu kolejnych terminów m. in. pismami z dnia 12.09.2014 r. i 10.03.2015 r. nie przystąpił do podpisania umowy.

W niniejszej sprawie jednakże w ocenie Sądu Rejonowego należało uznać za zasadny zarzut uczestnika postępowania zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu. Wskazał, że możliwość nabycia w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa została potwierdzona przez Sąd Najwyższy w uchwale z 30 sierpnia 1991 r. III CZP 73/91, uchwale z dnia 10 stycznia 2002 r. - II CKN 639/99, uchwale z 17 stycznia 2003 r.- III CZP 79/02 oraz w uchwale z dnia 7 października 2008 r. - III CZP 89/08, a zaaprobowane dodatkowo w kolejnych orzeczeniach sądowych - m.in. z dnia 12 grudnia 2008 r.-II CSK 389/08.

W ocenie Sądu Rejonowego w niniejszej sprawie uczestnik i jego poprzednicy prawni korzystali z nieruchomości wnioskodawcy, oznaczonych nr 79 i 85/11 w zakresie odpowiadającym treści służebności posadowionych na nich urządzeń przesyłowych. Pracownicy uczestnika i jego poprzedników wkraczali na przedmiotowe działki celem dokonywania modernizacji, remontów, przeprowadzenia konserwacji urządzeń bez żadnych przeszkód i obiekcji ze strony osób trzecich, w tym właścicieli wskazanych nieruchomości. Wynika to z zeznań świadków przesłuchanych w sprawie Z. W. (k.-179v - 180), L. G. (k.-178v-179), S. L. (k.-179) i W. S. (k.-179).

Wskazał, że słupy trakcji eklektycznej znajdowały się na nieruchomościach poprzedników prawnych wnioskodawcy od 1984 r. Ich użytkownikiem na przedmiotowych działkach gruntu od chwili oddania trakcji elektrycznej do użytku był Zakład (...) w B., działający jako przedsiębiorstwo państwowe Skarbu Państwa. Pracownicy Zakładu (...) wkraczali na przedmiotowe działki dokonując niezbędnych napraw i modernizacji trakcji elektrycznych, nie spotykając oporów ze strony mieszkańców wsi. Wszelkie prace były wykonywane na podstawie zatwierdzonych dokumentacji i decyzji. Powyższe potwierdzili świadkowie - pracownik uczestnika i jego poprzedników prawnych - Z. W. (k.- 179v -180), oraz sąsiedzi wnioskodawcy L. G. (k.-178v-179), S. L. (k.-179) i W. S. (k.-179). Sąd Rejonowy wskazał, że z zeznań Z. W. wynika, że wnioskodawca i jego poprzednicy prawni nie zgłaszali pretensji czy niezadowolienia z przebiegu linii. Pracownicy zakładu energetycznego w razie jakiegokolwiek awarii dokonywali napraw i ingerowali w nieruchomości właścicieli nieruchomości bez pytania się o możliwość wkroczenia w dany teren. Wszelkie działania były podejmowane odgórnie, celem zapewnienia prądu mieszkańcom wsi. Takowe czynności pracowników uczestnika zyskały aprobatę właścicieli nieruchomości, przez które przebiegały linie elektryczne, wyrażające się w braku protestów we wkraczaniu na ich posiadłości.

W ocenie Sądu Rejonowego w niniejszej sprawie została spełniona jednocześnie przesłanka korzystania z trwałego i widocznego urządzenia, umożliwiającego wykonywanie służebności danego rodzaju, zgodnie z art. 292 kc. Z ustalonego w sprawie stanu faktycznego wynika, iż na nieruchomościach (w tym również w przestrzeni powietrznej nad tymi nieruchomościami, którą jednak należy zaliczyć do sfery objętej prawem własności tych nieruchomości) należących obecnie do wnioskodawcy znajduje się fragment czynnej napowietrznej linii elektroenergetycznej, co przemawia za ustaleniem, że urządzenia te mają charakter trwałego i widocznego urządzenia w rozumieniu art. 292 kc. Nadto z doświadczenia życiowego wiadomo, że urządzenia tego typu mają taki charakter i są takich rozmiarów, że są widoczne na nieruchomości niemal od pierwszego na nie spojrzenia i są posadowione na trwałych podstawach takich jak słupy (drewniane, betonowe, metalowe) lub innych podobnych konstrukcjach. Ponadto z ustalonego stanu faktycznego wynika, że korzystanie w przeszłości z tych urządzeń przez uczestnika i jego poprzedników odpowiadało obecnie funkcjonującej w obrocie prawnym służebności przesyłu, albowiem polegało na korzystaniu z tych linii w sposób zgodny z ich przeznaczeniem, w szczególności na utrzymywaniu ww. instalacji na nieruchomości należących obecnie do wnioskodawcy, ich eksploatacji, napraw i konserwacji, nieograniczonego czasowo do nich dostępu. Zdaniem Sądu trwałość i widoczność urządzeń znajdujących się na [przedmiotowych działkach gruntu w oparciu o zeznania świadków: Z. W. (k.-179v -180), L. G. (k.-178v-179), S. L. (k.-179) i W. S. (k.-179) oraz wyjaśnień wnioskodawcy oraz załączone do akt dokumenty w postaci projektów oraz map, nie budzi wątpliwości.

Sąd Rejonowy wskazał, że przesłanką do zasiedzenia służebności gruntowej oprócz posiadania służebności będzie upływ oznaczonego w ustawie czasu, w zależności od tego czy posiadacz służebności był w dobrej (obecnie 20 lat) czy w złej (obecnie 30 lat) wierze (tak m.in wyrok SN z 31.01.1967 r., III CR 270/66) oraz w zależności pod rządami jakich przepisów prawa cywilnego zasiedzenie nastąpiło.

Zgodnie z ustaleniami Sądu Rejonowego poczynionymi na podstawie opinii biegłego S. K. z dnia 23.01.2016 r. (k.-199-216) brak jest dokumentów stanowiących podstawę budowy powyższej linii. Jednakże jak wynika z zeznań świadków, w osobach sąsiadów wnioskodawcy: L. G. (k.-178v), S. L. (k.-179), W. S. (k.-179) oraz pracownika uczestnika Z. W. (k.-179v) powyższa linia została pobudowana i oddana do eksploatacji w 1984 r.

Sąd Rejonowy wskazał, że wobec braku dokumentów stanowiących podstawę budowy linii elektroenergetycznej należy przyjąć złą wiarę jej posiadania przez uczestnika. Z też względu należało przyjąć trzydziestoletni termin posiadania, prowadzący do zasiedzenia. Wyjaśnił, że bieg zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu rozpoczął się w dniu 31.12.1984 r., tj. z chwilą podłączenia urządzeń przesyłowych do eksploatacji i upłynąłby już po 31.12.2014 r. (ze względu na ówczesny 30-letni termin zasiedzenia przewidziany w art. 172 kc). Kodeks cywilny, który wszedł w życie z dniem 1.01.1965 r. wprowadził w przepisie art. 172 kc termin zasiedzenia przy dobrej wierze - 10 lat, zaś przy złej wierze - 20 lat i terminy te obowiązywały do zmiany art. 172, wprowadzonej ustawą z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 55, poz. 321 z późn. zm.), na mocy której terminy te wynoszą obecnie 20 i 30 lat. Te krótsze terminy stosuje się, gdy zasiedzenie nastąpiło przed wejściem w życie wyżej

wymienionej noweli, tj. przed dniem 1 października 1990 r. Jeśli natomiast bieg : zasiedzenia rozpoczął się, ale nie zakończył przed tą datą, mają zastosowanie terminy 20 i 30 lat (art. 9 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r.). Skoro, przy przyjęciu złej wiary, 30 - letni termin zasiedzenia, rozpoczynający się w dniu 31.12.1984 r. nie zakończył się przed dniem 1.10.1990 r., należało przyjąć 30 - letni termin, który upłynął w dniu 31.12.2014 r. Do zasiedzenia służebności gruntowej, tzw. służebności przesyłu doszło zatem na rzecz uczestnika (...) – Centrum S.A. w W..

Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Rejonowego w sprawie zastosowanie ma zastosowanie art. 176 § 1 k.c. w myśl którego jeżeli podczas biegu zasiedzenia nastąpiło przeniesienie posiadania, obecny posiadacz może doliczyć do czasu, przez który sam posiada, czas posiadania swego poprzednika. Jeżeli jednak poprzedni posiadacz uzyskał posiadanie nieruchomości w złej wierze, czas jego posiadania może być doliczony tylko wtedy, gdy łącznie z czasem posiadania obecnego posiadacza wynosi przynajmniej lat trzydzieści. Oznacza to, że doliczenie czasu posiadania poprzednika jest możliwe tylko wtedy, gdy zasiedzenie na rzecz poprzedniego posiadacza jeszcze nie nastąpiło. Samoistny posiadacz nie może bowiem doliczyć sobie czasu posiadania właściciela. Sąd Rejonowy wyjaśnił, że ugruntowane jest stanowisko zgodnie z którym osoba prawna, która przed dniem 1 lutego 1989r., mając status państwowej osoby prawnej nie mogła nabyć (także w drodze zasiedzenia) własności nieruchomości ani ograniczonych praw rzeczowych, może natomiast do okresu samoistnego posiadania wykonywanego po dniu 1 lutego 1989 r. doliczyć okres posiadania Skarbu Państwa sprzed tej daty, jeżeli w tym czasie nastąpiło przeniesienie posiadania służebności.

Sąd Rejonowy wskazał, że w realiach niniejszej sprawy wnioskodawca nigdy nie zaprzeczył wskazywanym przez uczestnika okolicznościom, że początkowo Zakład (...), później Przedsiębiorstwo Państwowe Zakład (...), a następnie uczestnik byli dysponentem spornej linii elektroenergetycznej i korzystali nieprzerwanie z gruntów należących do wnioskodawcy i jego poprzedników prawnych w zakresie odpowiadającym służebności przesyłu, wynikającej z lokalizacji linii 220 kV relacji O. - E..

Mając powyższe na uwadze Sąd Rejonowy uznał, że spełnione zostały wszystkie przesłanki z art. 172 k.c. w zw. z art. 292 k.c. prowadzące do nabycia służebności przesyłu w drodze zasiedzenia z dniem 31.12.2014 r.

Wniosek o ustanowienie służebności przesyłu należało uznać za bezzasadny. Z tego też względu wobec braku przesłanek z art. 305¹k.c. orzeczono jak w punkcie I postanowienia.

O kosztach postępowania Sąd rejonowy orzekł a podstawie art. 520 § 2 kpc w zw.§ 8 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego stanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349).

Na podstawie art. 83 ust. 1 i 2 w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398) Sąd Rejonowy nakazał pobrać od wnioskodawcy W. G. na rzecz Skarbu Państwa (Kasa Sądu) kwotę 1.957,21 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa na wynagrodzenie biegłego S. K. za sporządzenie opinii w sprawie.

Apelacje od powyższego orzeczenia wniósł pełnomocnik wnioskodawcy. Postanowienie zaskarżył w całości zarzucając mu:

1.błąd w ustaleniach stanu faktycznego będącego podstawą wydania orzeczenia polegający na błędnym ustaleniu przez Sąd I instancji, iż początkiem rozpoczęcia biegu terminu zasiedzenia był rok 1984r., a upływ 30 letniego terminu wymaganego do zasiedzenia służebności przesyłu nastąpił z dniem 31.12.2014r.

2.naruszenie prawa materialnego w postaci niezastosowania przepisu art. 123§lp.3kc w zw. z art. 175kc poprzez nieuwzględnienie zarzutu przerwania biegu zasiedzenia służebności przesyłu poprzez niewłaściwe uznanie roszczenia przez uczestnika polegające na potwierdzaniu chęci zawarcia umowy o określonej treści, gdzie jedynym nieustanym elementem tej umowy była wysokość należnego wnioskodawcy wynagrodzenia.

Wskazując na powyższe wniosł o:

1. zmianę zaskarżonego postanowienia i ustanowienie za wynagrodzeniem w kwocie 8211 zł na nieruchomości położonej w miejscowości G., składającej się z działki gruntu oznaczonej numerem geodezyjnym (...), dla której Sąd Rejonowy w Łomży prowadzi księgę wieczystą nr (...) służebności przesyłu, której treścią jest znoszenie istnienia na nieruchomości obciążonej i w przestrzeni nad powierzchnią tej nieruchomości urządzeń elektroenergetycznych w postaci słupów oraz linii napowietrznej oraz prawa korzystania z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do dokonywania konserwacji, remontów, modernizacji urządzeń przesyłowych wraz z prawem wejścia i wjazdu na teren odpowiednim sprzętem;

2. o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego wg norm przepisanych;

3. ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Łomży jako sądowi I instancji.

Pełnomocnik uczestnika postępowania wniosł o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestnika postępowania kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za postępowanie apelacyjne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie była zasadna, a Sąd II instancji podzielił ustalenia faktyczne, jakich dokonał Sąd Rejonowy oraz przyjął je za własne jak i dokonaną na ich podstawie ocenę prawną.

Podstawowym problemem z punktu widzenia skarżącego były ustalenia faktyczne i ocena materiału dowodowego związana ze zgłoszonym przez uczestnika postępowania zarzutem zasiedzenia służebności przesyłu. W toku postępowania nie był kwestionowany fakt władania nieruchomością wnioskodawcy w tym zakresie przez uczestnika postępowania oraz jego poprzedników prawnych. Wątpliwości budził natomiast termin wejścia we władztwo oraz ocena prawna potwierdzenia chęci zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu przez poprzednika prawnego uczestnika postępowania zawarta w piśmie z dnia 17.02.2014 r.

Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę postanowienia, w zakresie dotyczącym daty, od której należy liczyć bieg terminu zasiedzenia służebności przesyłu okazał się nietrafny. Wbrew twierdzeniom skarżącego w tym zakresie ustalenia Sądu Rejonowego i wynikająca z nich konkluzja były trafne i znajdowały oparcie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. Wynikały one ze spójnych i zgodnych zeznań świadków, których wiarygodność nie była kwestionowana. Skarżący słusznie podniósł, że świadkowie L. G. i W. L. podawali, iż linia energetyczna wysokiego napięcia, która biegnie na działkach wnioskodawcy powstała w 1984 r., a być może w 1985 r. Orientacyjnie wskazaną przez ww. świadków datę można było jednak sprecyzować w oparciu o jednoznaczne w tym przedmiocie zeznania świadka W. S., która zeznała że pierwsze słupy powstały w 1974 r. a linia wysokiego napięcia powstała w 1984 r. Świadek ta podała także, iż powstała ona w sezonie letnim, a więc identycznie jak wskazywał świadek L. G.. W tej sytuacji brak było przesłanek, aby nie uwzględnić zeznań świadka Z. W., który na podstawie elektronicznego rejestru składników majątkowych również wskazał na datę 1984 r. Ww. osobowe źródła dowodowe uprawniały zatem Sąd Rejonowy do ustalenia stanu faktycznego, zgodnie z którym linia energetyczna przebiegająca przez nieruchomość wnioskodawcy została pobudowana i oddana do eksploatacji w 1984 r. Skarżący powyższych ustaleń nie zdołał skutecznie podważyć. Twierdzenia zawarte w apelacji stanowią jedynie polemikę z prawidłowymi ustaleniami faktycznymi Sądu I instancji, mającymi oparcie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym ocenionym zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 233 § 1 k.p.c.

Na uwzględnienie nie zasługiwał także zarzut naruszenia prawa materialnego poprzez niezastosowania art. 123 § 1 k.c. w zw. z art. 175 k.c. Podnosząc ten zarzut skarżący wskazał, że w sprawie poprzednik prawny uczestnika postępowania wyraził wobec wnioskodawcy wolę zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu, tym samym w sprawie

miało miejsce tzw. niewłaściwe uznanie roszczenia, które przerwało bieg terminu zasiedzenia. Sformułowany przez skarżącego zarzut naruszenia przepisów prawa materialnego należało zatem dookreślić poprzez wskazanie art. 123 § 1 pkt 2 k.c. w zw. z art. 175 k.c. w zw. z art. 292 k.c. w zw. z art. 305⁴ k.c.

Bezspornie (...) w piśmie z dnia 17.02.2014 r. wskazały, iż zainteresowane są zawarciem z wnioskodawcą umowy o ustanowienie służebności przesyłu, przesyłając jednocześnie projekt umowy. Czynność ta jednak zdaniem Sądu Okręgowy nie przerwała biegu terminu zasiedzenia.

Art. 175 k.c. nakazuje stosowanie do biegu zasiedzenia, zasad regulujących bieg przedawnienia roszczeń, zawartych w art. 120-124 k.c., a więc przepisów dotyczących także przerwania biegu przedawnienia. Stosowanie to musi być jednak odpowiednie, a więc uwzględniać specyfikę instytucji zasiedzenia. W związku z tym sporne jest zagadnienie, czy uznanie prawa własności przez posiadacza przerywa bieg zasiedzenia. Wątpliwości zatem dotyczą możliwości stosowania do biegu zasiedzenia art. 123 § 1 pkt 2 k.c. Sąd Okręgowy podziela dominujący w doktrynie i orzecznictwie w tym przedmiocie kierunek wykładni, zgodny z którym nakaz odpowiedniego tylko stosowania art. 123 k.c., wyrażony w art. 175 KC pozwala na przyjęcie, iż uznanie własności nie prowadzi do przerwania biegu zasiedzenia. Zachowanie takie może świadczyć o złej wierze posiadacza samoistnego lub ewentualnie, w zależności od okoliczności, o zmianie charakteru władania z posiadania samoistnego na zależne bądź dzierżenie. W orzecznictwie przyjmuje się bowiem, że samoistny posiadacz w złej wierze, który w czasie biegu zasiedzenia zwraca się do właściciela lub innej osoby, którą uważa za właściciela, z ofertą nabycia własności tej rzeczy w drodze umowy, nie pozbawia swego posiadania przymiotów samoistności, chyba że z innych okoliczności wynika, iż rezygnuje z samodzielnego i niezależnego od woli innej osoby władania rzeczą [postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28.4.1999 r., I CKN 430/98, OSNC 1999/11/198, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2002 r., I CKN 1006/00, Legalis nr 57313]. Reasumując uznanie przez posiadacza prawa własności może być albo wyrazem tego, że jest w złej wierze, albo że nie uważa się za samoistnego posiadacza. W przypadku przyjęcia złej wiary wydłużony się jedynie termin zasiedzenia (gdy przedmiotem zasiedzenia jest nieruchomości) bądź możliwość zasiedzenia zostanie wyłączona (w odniesieniu do ruchomości). W przypadku gdy nie występuje animus rem sibi habendi, możliwość nabycia własności w drodze zasiedzenia zostaje wyłączona. Ostatnie ze wskazanych sytuacji nie odnosi się jednak do nabycia służebności przesyłu.

Należy podkreślić, że ponieważ, zgodnie z art. 305⁴ k.c. do służebności przesyłu stosuje się odpowiednio przepisy o służebnościach gruntowych, a zgodnie z art. 292 k.c. do nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej, przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się również tylko odpowiednio - w orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, że posiadania prowadzącego do zasiedzenia służebności gruntowej, a więc i służebności przesyłu, nie należy utożsamiać z posiadaniem prowadzącym do nabycia przez zasiedzenie własności nieruchomości. Zgodnie z art. 352 k.c. kto faktycznie korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności, jest posiadaczem służebności, a do posiadania służebności przepisy o posiadaniu rzeczy stosuje się tylko odpowiednio. Przy ocenie posiadania prowadzącego do zasiedzenia służebności gruntowej chodzi o faktyczne korzystanie z gruntu w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność, zaś władanie w zakresie służebności gruntowej kwalifikuje się, zgodnie z art. 336 KC jako posiadanie zależne (porównaj między innymi wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2006 r. IV CSK 149/05 i postanowienie z dnia 5 czerwca 2009 r. I CSK 392/08).

Wystarczające zatem do nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie, a co za tym idzie i służebności przesyłu, jest posiadanie odpowiadające treści posiadaniu zależnemu, a nie posiadanie odpowiadające treści posiadaniu samoistnemu nieruchomości [por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2013 r. V CSK 525/12, Legalis nr 830540]. Dlatego jedynie uznanie roszczenia wnioskodawcy w zakresie usunięcia urządzeń elektroenergetycznych mogłoby ewentualnie zostać uznane za uznanie roszczenia przerywające bieg zasiedzenia w rozumieniu art. 123 § 1 pkt 2 k.c. w zw. z art. 175 k.c. w zw. z art. 292 k.c. w zw. z art. 305⁴ k.c.

Dlatego podejmowanie przez uczestnika postępowania prób mających na celu uregulowanie korzystania przez niego z nieruchomości wnioskodawcy, a więc podejmowanie działań zmierzających do zawarcia z wnioskodawcą

umowy dotyczącej korzystania z jego nieruchomości w oznaczonym zakresie związanym z konserwacją, naprawą, modernizacją urządzeń przesyłowych, nie stanowiło uznania roszczenia przerywającego bieg zasiedzenia, a jedynie spowodowało przyjęcie po jego stronie zlej wiary i wydłużenie terminu zasiedzenia do 30 lat.

Niewątpliwie natomiast przerywają bieg zasiedzenia działania ogólnie opisane w art. 123 pkt 1 k.c., a więc czynności przed sądami lub innymi organami powołanymi do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń wynikających z prawa własności albo przed sądami polubownymi, przedsięwzięte bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia prawa własności. Z uzasadnienia uchwały Sądu Najwyższego 7 sędziów z dnia 26 listopada 2014 r., sygn. III CZP 45/14 wynika, że w odniesieniu do służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu, która mogła zostać nabyta przez zasiedzenie przed dniem 03.08.2008 r. oraz służebności przesyłu chodzi w szczególności o wytoczenie odpowiedniego powództwa, które prowadziłyby do nawiązania stosunku obligacyjnego w postaci umowy o korzystanie z nieruchomości w zakresie służebności przesyłu lub do zmiany charakteru posiadania służebności. Zdaniem Sądu Najwyższego nawet wytoczenie powództwa o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości nie daje podstaw do twierdzenia, że przerwało ono bieg terminu zasiedzenia służebności [Lex nr 1545051].

W rezultacie zarzut naruszenia art. 123 § 1 pkt 2 k.c. w zw. z art. 175 k.c. w zw. z art. 292 k.c. w zw. z art. 305⁴ k.c. należy uznać za bezzasadny.

Dlatego Sąd Okręgowy apelację oddalił na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania za instancję odwoławczą Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 1 pkt. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804).